

31 мая - Сусветны дзень без тытуню

Усе формы ўжывання тытуню шкодзяць здароўю і бяспаднае дозу тытуню не існуе. Найбольш распаўсюджанай формай ужывання тытуню ў свеце з'яўляецца курэнне цыгарэт. Да іншых відаў тытунёвай прадукцыі адносяцца кальяны тытунь, цыгары, самакрутачны тытунь, вырабы на аснове награвання тытуню, якія таксама таксічныя і ўтрымліваюць канцэрагены. Награванне тытуню або актываванне прылады, які змяшчае тытунь, суправаджаецца адукацыяй аэразоляў, якія змяшчаюць нікацін і таксічныя хімічныя злучэнні, якія ўдыхаюцца курцом і выклікаюць вельмі высокую залежнасць і негатыўныя наступствы. Асабліва небяспечныя электронныя цыгарэты для дзяцей і падлеткаў. Распаўсюджваная рэклама гэтых прадуктаў уводзіць у зман ілжывымі заявамі аб адсутнасці шкоды для здароўя, як сродкі, які спрыяе адмове ад курэння.

Ужыванне тытуню з'яўляецца найбольш папярэдняй прычынай хвароб і смерці. Акрамя шкоды здароўя, ужыванне тытуню нясе вялізныя эканамічныя выдаткі на ахову здароўя, страту прадукцыйнасці, шкоду ад пажараў і экалагічную шкоду. Стратэгіі Рамачнай канвенцыі СААЗ па барацьбе супраць тытуню накіраваны на скарачэнне ўжывання тытуню і звязаныя з ім захворванні. Палажэнні, выкладзеныя ў канвенцыі, уключаюць у сябе:

- павышэнне падаткаабкладання на тытунёвыя вырабы;
- забарона курэння ў грамадскіх месцах;
- абмежаванне рэкламы тытунёвых вырабаў;
- забарона продажу непальналетнім;
- папярэджанне насельніцтва аб небяспецы ўжывання тытуню;
- дапамога спажывцам тытуню ў адмове ад курэння;
- прапаганда альтэрнатыўных варыянтаў заробку вытворцам тытуню.

Асноўнай мэтай прафілактыкі шкоднага ўплыву курэння на арганізм з'яўляецца поўная адмова ад курэння. Таму штогод 31 траўня СААЗ праводзіць Сусветны дзень без тытуню і кожны год вызначае яго новы дэвіз. Сусветны дзень без тытуню ў 2023 годзе праводзіцца пад лозунгам: "Нам патрэбна ежа, а не тытунь". Вырошчванне тытуню з'яўляецца рэсурсаемястым і патрабуе інтэнсіўнага выкарыстання пестыцыдаў і ўгнаенняў, якія садзейнічаюць дэградацыі глебы. Зямля, якая выкарыстоўваецца для вырошчвання тытуню, мае меншую здольнасць вырошчваць іншыя культуры, паколькі тытунь сходуе ўраджлівасць глебы. У параўнанні з іншымі відамі сельскагаспадарчай дзейнасці, вырошчванне тытуню аказвае значна больш разбуральнае ўздзеянне на экасістэмы, паколькі ўгоддзі вырошчвання тытуню больш схільныя да апусцінвання. Рамачная канвенцыя СААЗ па барацьбе супраць тытуню заклікае да прасоўвання эканамічна жыццяздольных альтэрнатыв для рабочых, вытворцаў і індывідуальных прадаўцоў тытуню, а таксама да ўзмацнення абароны навакольнага асяроддзя і здароўя людзей. Вырошчванне і вытворчасць тытуню наносіць доўгатэрміновы глабальны ўрон навакольнаму асяроддзю і змяне клімату і адыгрываюць важную ролю ў вызначэнні будучай сельскай гаспадаркі і харчовай бяспекі.

У мэтах рэалізацыі палажэнняў Рамачнай канвенцыі СААЗ па барацьбе супраць тытуню, дзяржаўнай праграмы "Здароўе народа і дэмаграфічная бяспека" на 2021-2025 гады, прафілактыкі захворванняў, прычына звязаных з тытунекурэннем, у перыяд з 29 мая па 22 чэрвеня 2023 года ў Рэспубліцы Беларусь праводзіцца інфармацыйна-адукацыйная акцыя "Беларусь супраць тытуню".

Антытытунёвая акцыя Рэспублікі Беларусь накіравана на інфармаванне насельніцтва аб згубных наступствах для здароўя спажывання тытуню і ўздзеяння тытунёвага дыму, фарміраванне ў грамадзянскай супольнасці ўстойлівых мер, накіраваных на барацьбу са спажываннем тытуню. Прафілактыка тытунекурэння ў нашай краіне ажыццяўляецца:

- з прыцягненнем прадстаўнікоў арганізацый аховы здароўя, устаноў адукацыі, культуры, спорту і турызму, праваахоўных органаў, грамадскіх арганізацый;
- шляхам правядзення дзён адкрытай інфармацыі;
- шляхам кансультавання насельніцтва ва ўстановах аховы здароўя, адукацыі і на прадпрыемствах, органахі СМІ.

Ажыццяўленне жорсткай барацьбы супраць тытуню ўплывае на грамадскую думку. Маніторынг праблемы курэння мае вырашальнае значэнне для інфармавання насельніцтва. Ключавым імператывам з'яўляецца абарона дзяцей ад негатыўнага ўздзеяння пасіўнага курэння. Ажыццяўляецца дэнармалізацыя ўжывання тытуню за кошт павышэння яго сацыяльнай непрымальнасці. Меры, прынятыя ў рамках барацьбы супраць курэння, Рэспубліка Беларусь:

- патрабаванні да ўпакоўкі тытунёвых і нікацінзмяшчальных вырабаў;
- забарона рэкламы і спонсарства тытунёвымі вытворцамі масавых забаўляльных мерапрыемстваў;
- абмежаванне продажу, у тым ліку праз гандлёвыя аўтаматы, а таксама публічнай дэманстрацыі тытунёвых вырабаў;
- стварэнне свабодных ад тытунёвага дыму пляцовак на адкрытым паветры (школьныя тэрыторыі, спартыўныя стадыёны, паркі, пляжы);
- асвета сем'яў аб магчымасцях памяншэння забруджвання паветра ўнутры памяшканняў, звязанага з курэннем, якое падвяргае дзяцей рызыцы;
- абарона палітыкі грамадскай аховы здароўя ад камерцыйных і іншых інтарэсаў тытунёвай прамысловасці;
- прыняцце цэнавых і падатковых мер па скарачэнні попыту на тытунь;
- рэгуляванне складу тытунёвых вырабаў;
- аказанне дапамогі людзям у папярэджанні іх прывыкання да тытуню;
- кантроль незаконнага гандлю тытунёвымі вырабамі;
- забарона на продаж тытунёвых вырабаў непальналетнім.

Пералічаныя меры даюць свае вынікі, і апошнія гады назіраецца ўстойлівая дынаміка зніжэння спажывання тытуню. Аднак вельмі шмат залежыць ад кожнага канкрэтнага чалавека, яго імкнення да здароўя і адмовы ад шкодных звычак, у тым ліку, спажывання тытунёвых і нікацінзмяшчальных вырабаў.

31 мая - выдатны старт для захавання і ўмацавання здароўя ў новым жыцці без тытуню.

Наглядныя матэрыялы (лістовкі, буклеты):

- [Лістовка о местах, где курение запрещено:](#)
- [Буклет «Электронные сигареты»:](#)
- [Лістовка «Бросай курить»:](#)
- [Лістовка «Сигареты женскими не бывают»:](#)
- [Лістовка «Каждая сигарета убивает тебя»:](#)
- [Плакат «Отравление планеты»:](#)
- [Лістовка «Сохрани свою жизнь»:](#)